

॥ श्री वीतरागाय नमः ॥

श्री वीरविजयश्च इव

स्नात्रपूज तथा श्रावक

हीनकृत्य विगेरे.

परमपूज्य श्रीमत् मुनिमहाराज

॥ सिद्धिनिर्वाणना सदुपदेशाधी

गोविन्दजी प्रसिद्ध करनार,

बुद्धरती पोषणा उपाश्रयनी पादशास्त्र तरङ्ग

शा. शास्त्रगदास हीराचंद.

मोनररी सेक्रेटरी, ड गुस्ताफरेष्पनी पोष.

अमदावाद.

वीरसंवत् २४४५—वीरम संवत् १६७५.

आवृत्ति १ ली—प्रत १०००.

हीनत C-१-०.

પુસ્તકને જેમ બને તેમ જ્યાં ત્યાં  
રખાવું મુકવું નહિ.

અશુદ્ધ હાથે આડકવું નહિ તેમજ  
ઉઘાડે મુખે પુસ્તક વાંચવું નહિ.

---

આર્તધ્યાનથી અચવાનેા ઉપાય.

ગતે શોકો ન કર્તવ્યો, भविष्यं नैव शोचयेत्;  
वर्त्तमानेन योगेन, वर्त्तन्तेहि विचक्षणाः ॥૧॥

રહસ્ય:—ખતી મએલી ખાખત મંબંધી  
વિચારો કે ખેદ ન કરવો; ખાસ અગત્યના પ્રસંગ  
વિના અવિધ્યમ્બ સંબંધી પણ વિકરો કે ચિંતા  
ન કરવી. માત્ર વર્તમાનમુલે જે રિયતિ પ્રાપ્ત થઈ  
હોય તેને સતોષપૂર્વક નિર્વહતાં સમભાવભાવિ-  
તાત્મા થવું. સમજી માણસો અ આચારનું ખાત્ર  
કરીને પાલન કરે છે.



गूजरात विद्यार्पीठ ग्रंथालय

[ गुजराती कॉपीराइट विभाग ]

अनुवर्मांक ८८५३ वर्गांक

पुस्तकानुं नाम २-७।५१४३ ८२५१६१५३

KE-3-1013

विषय ७३४:४४४

॥ श्री बीतरागाय नमः ॥

श्री वीरविजयल ५१

स्नात्रपूज तथा श्रावक

दीनकृत्य विगेरे.

परमपूज्य श्रीमद् मुनिमहाराज  
श्री सिद्धिविजयलना सदुपदेशाथी

योग्य उपावी प्रसिद्ध दरबार,

श्री सवारनी पोणना उपाश्रयनी पाठशाला तरङ्गथी

शा. शामगदास दीनायंद.

आनररी सेक्रेटरी, ठे गुसागरेश्वरी पोण.

अमदावाद.

वीरसंवत् २४४५—वीकम संवत् १६७५.

आवृत्ति १ वी—प्रत १०००.

कीमत ०-१-०.

# ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

## અમદાવાદ

### કોપીરાઈટ સંપ્રદેશવના

પ્રિય જનન્યધુઓ, આ સ્નાત્રપૂજન વિધિ સહિત  
ખસાર પાડવાનો ઉદ્દેશ પરમપૂજ્ય મુનીમહારાજશ્રી  
સીદ્ધિવિજયજીનો છે. અત્રે શ્રી રાજનગર જૈનશ્વેતાંબર  
ધાર્મિક ઈનામી પરીક્ષામાં આ વિષય દાખલ કરેલો  
છે તેને માટે ખાસ રૂ. ૧૦) નું ઈનામ રાખેલું છે  
તેને તૈયાર કરવાને મદદરૂપ આ ભુક ઉપયોગી થઈ  
પડશે. સાથે આવકની કરણીરૂપ આવક દીનકૃત્ય પણ  
દાખલ કરેલું છે તેનો સૌ લાભ લઈ શકે તે માટે તેની  
કીમત જુજ એક આનોજ રાખેલી છે. સ્નાત્ર માટે  
બોજકો ઉપર આધાર રાખવો પડે છે વખતે મલતા  
પણ નથી તે ખોટા આ કાર્યથી પુરાય એવું  
ઠગ્ગી વિરમાએ છીએ. એજ.

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

---

શ્રી જૈન વિદ્યાવિજય પ્રેસમાં શા. મુનીલાલ  
અમથાભાઈએ છાપ્યું, —અમદાવાદ.

---

# પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્રપૂજની વિધિ.

---

પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે ત્રણ બાજેઠ  
મુકીને ઉપસા બાજેઠને મધ્યભાગે કંકુ-  
નો સાથીઓ કરવો, અને તેના આગળ  
કંકુના સાથીઆ ચાર કરીને ઉપર અ-  
ક્ષત નાંખવા તથા ફળ મુકવાં. વચસા  
સાથીઆ ઉપર રૂપાનાણુ મુકવું ને ચારે  
સાથીઆ ઉપર કળશ સ્થાપવા. તેમાં  
પંચામ્રત કરી જળ ભરવું તથા વચસા  
સાથીઆ ઉપર થાળ મુકી કેશરનો સા-  
થીઓ કરી અક્ષત નાંખી ફળ મુકી નવ-  
કાર ત્રણ ગણી પ્રભુને પધરાવવા. પછી

બે સાથીઆઓને ઉભા રાખીને ત્રણ  
 નવકાર ગણાવવા. પછી પ્રભુના જમણા  
 પગના અંગુઠે કળશમાંથી જળ રેડવું,  
 ને અંગ્રહણમાં ત્રણ કરવાં. પછી કેશ-  
 રથી પૂજા કરી હાથ ધૂપીને સનાથીઆ-  
 ના જમણા હાથમાં કેશરનો ચાંદો ક-  
 રવો. પછી કુસુમાંજલિ ( ધુણ ) હોય  
 તે હાથમાં આપવાં. પછી નીચે પ્રમાણે  
 કહેવું. દીપક એક પ્રભુની જમણી બા-  
 જીએ કરવો.



# પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્ર પૂજા.



॥ કાવ્યં દ્રુતચિહ્નમિતવૃત્તમ્ ॥  
સરસ શાન્તિ સુધારમ સાગરં,  
શુચિતરં ગુણરત્ન મહાગરં ॥  
ભવિકપંકજ ઝોધ દિવાકરં,  
પ્રતિદિનં પ્રણમામિ જિનેશ્વરં ॥ ૧ ॥

॥ દોહા ॥

કુમુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધ-  
રિય વિવેક ॥ મજ્જનપીઠે થાપીને, ક-  
રીયે જળ અભિષેક ॥ ૨ ॥



( ૬ )

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥

જિણુ જન્મ સમય મેઝ, સિહરં  
રયણુ કણુય કલસેહિં ॥ દેવા સુરહિ  
ણુવિઉ, તે ધના જેહિં દિઠોસિ ॥ ૩ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

નિર્મલજળ કલશે નહવરાવે, વસ્ત્ર  
અમૂલક અંગ ધરાવે ॥ કુસુમાંજલિ મેત્રો  
આદિ જિણુદા ॥ સિદ્ધસ્વરૂપી અંગ  
પખાત્રી, આતમ નિર્મળ હુમ્મ સુકુમાળી  
॥ કુ૦ ॥ ૪ ॥

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥

મયકુદ્દ અંપ માત્રઈ, કમત્રાઈ પુષ્ક  
પંચ વણુણાઈ ॥ જગનાહ નહવણુ સમયે,  
દેવા કુસુમાંજલિ દિંતી ॥ ૫ ॥

નમોઽર્હત સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

રથણ સિંહાસન જિન થાપીજે, કુ-  
સુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દિજે ॥ કુસુમાં-  
જલિ મેલો શાન્તિ જિણુંદા ॥ ૬ ॥

॥ દોહા ॥

જિણુ તિહું કાલય સિદ્ધતી, પડિમા  
ગુણ ભંડાર ॥ તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ,  
ભવિક દુરિત હરનાર ॥ ૭ ॥

નમોઽર્હત સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

કૃષ્ણાગરૂ વર ધૂપ ધરીજે, સુગંધ  
કર કુસુમાંજલિ દીજે, કુસુમાંજલિ મેલો  
નેમિ જિણુંદા ॥ ૮ ॥

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥

જસુ પરિમલ ખલ દહદિસિં, મહુ-

કર ઝંકાર સહસંગીયા ॥ જિણુ ચત્રણો-  
વરિ મુક્કા, સુરનર કુસુમાંજતિ સિદ્ધા હ  
નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યૌપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજતિ ॥ ઢાળ ॥

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલ  
થલ પુત્ર ઉદક કર ધારી ॥ કુસુમાંજતિ  
મેલો પાર્શ્વજિણુંદા ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા ॥

મૂકે કુસુમાંજતિ સુરા, વીરચરણ  
સુકુમાત્ર ॥ તે કુસુમાંજતિ ભવિકનાં,  
પાપ હરે ત્રણ કાળ ॥ ૧૧ ॥

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યૌપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજતિ ॥ ઢાળ ॥

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી,  
જિનચરણે પણમંત ઠવેત્રી ॥ કુસુમાંજ-

લિ મેલો વીર જિણુંદા ॥ ૧૨ ॥

॥ વસ્તુ છંદ ॥

નહવણકાળે નહવણકાળે, દેવવાણવ  
સમુચ્ચય ॥ કુસુમાંજલિ તહિ સંઠવિય,  
પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય ॥ જિ-  
ણપયકમલે નિવરેઈ, વિઝ્ઞહર જસ નામ  
મંતો ॥ અનંત ચઉવાસ જિન, વાસવ  
મલિય અસેસ ॥ સા કુસુમાંજલિ સુહ-  
કરો, ચઉવિહ સઘ વિશેસ ॥ કુસુમાંજ-  
લિ મેલો ચઉવીશ જિણુંદા ॥ ૧૩ ॥  
નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારં,  
વર્તમાન ચઉવીસી સંભારં ॥ કુસુમાં-  
જલિ મેલો ચોવીશ જિણુંદા ॥ ૧૪ ॥

( ૧૦ )

॥ દોહા ॥

મહાત્રિદેહે સંપ્રતિ, વિન્હમાન જિન  
વીશ ॥ ભક્તિ મરે તે પૂજ્યા, કરો સંઘ  
સુજગીશ ॥ ૧૫ ॥

નમોહંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ ॥

॥ કુસુમાંજલિ ॥ ઢાળ ॥

અપછરમંડલિ ગીત ઉચ્ચારા, શ્રી  
શુભવીરવિજય જયકારા ॥ કુસુમાંજલિ  
મેલો સર્વ જિણુંદા ॥ ૧૬ ॥

॥ ઇતિ શ્રી કુસુમાંજલયઃ ॥

પછી સ્નાત્રીયા ત્રણ ખમાસમણ દેઠ  
જગચિંતામણી ચૈત્યવંદન કરી “ નમુ-  
દ્યુણું ” કહી જયવીયરાય પર્યંત કહે.  
પછી હાથ ધૂપી મુખકોસ બાંત્રી કળશ  
લેઈ ઉભો રહાને કળશ કહે. તે કળશ.

॥ અથ કળશ ॥ દોહા ॥

સયલ જિણેસર પાય નમિ, કલ્યા-  
ણુકવિધિ તાસ ॥ વર્ણવતાં સુણતાં થકાં,  
સંઘની પૂજે આશ ॥ ૧ ॥

॥ઢાળા॥ એક દિન અચિરા હુલરાવતી.  
એ દેશી.

સમકિતગુણદાણે પરિણમ્યા, વળી  
વ્રતધર સંયમસુખ રમ્યા ॥ વીશથાનક  
વિધિયે તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલ-  
માં ધરી ॥ ૧ ॥ જે હોવે મુજ શક્તિ  
ઈસી, સવિ જીવ કરૂં શાસન રસી ॥ શુ-  
ચિરસ ઢલતે તિહાં આંધતાં, તીર્થકર  
નામ નિકાચતા ॥ ૨ ॥ સરાગર્થી સયમ  
આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી ॥  
ચવિ પન્નરક્ષેત્રે અવતરે, મધ્યખડે પણ

( ૧૬ )

રાજવી કુત્રે ॥ ૩ ॥ પટરાણી કૂખે ગુણ-  
નિત્રો, જેમ માનસરોવર હંસલો ॥ સુ-  
ખશયાયે રજની શેષે, ઉતરતાં ચઉઠ  
સુપન દેખે ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ સ્વપ્નની ॥

પહેલે ગજવર દાઠો, બીજે વૃષભ  
પાદ્મો ॥ ત્રીજે કેશરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી  
અગ્નિ ॥ ૧ ॥ પાંચમે કૂત્રની માળા,  
છઠ્ઠે ચંદ્ર વિશાળા ॥ રવિ રાતો ધ્વજ  
મોહોરો, પૂરણ કળશ નહીં છોરો ॥ ૨ ॥  
હશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રત્ના-  
કર ॥ ભુવનવિમાન રત્નગંજ, અગ્નિ-  
શિખા ધૂમવર્ણ ॥ ૩ ॥ સ્વપ્ન લહી જઈ  
રાયને ભાસે, રાજ અર્થ પ્રકાશે ॥ પુત્ર  
તિર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનો-

( ૨૧૭ )

રથ કળશે ॥ ૪ ॥

॥ વસ્તુ છંદ ॥

અવધિ નાણે અવધિ નાણે, ઉપના  
જિનરાજ ॥ જગત જસ પરમાણુઅ,  
વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર ॥ નિઠ્યા-  
ત્વ તારા નિર્જંતા, ધર્મઉદય પરભા । સું-  
હર ॥ માતા પણ આનંદિયાં, જગતી  
ધર્મ વિધાન ॥ જાણુતિ જગતિત્તક સમે,  
હોશે પુત્ર પ્રધાન ॥ ૧ ॥

॥ દોહા ॥

શુભલગ્ને જિન જનમિયા, નારકી-  
માં સુખ જ્યોત ॥ સુખ પામ્યા ત્રિભુ-  
વન જના, હુઓ જમત ઉઘોત ॥૧॥

॥ ઢાળ ॥ કડખાની દેશી ॥

સાંભળો કળશે જન, મહોત્સાવનો



ઇલાં ॥ છપ્પન કુમરી દિશિ, વિદિશિ  
 આવે તિલાં ॥ માય સુત નમીય, આણુંદ  
 અધિકો ધરે ॥ અષ્ટ સંવર્ત, વાયુથી ક-  
 ચરો હરે ॥ ૧ ॥ વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટ કુ-  
 મરી કરે ॥ અષ્ટ કલશા ભરે, અષ્ટ દ-  
 ર્પણુ ધરે ॥ અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા  
 લહી ॥ ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી  
 ॥ ૨ ॥ ધર કરી કેળનાં, માય સુત લા-  
 વતી ॥ કરણુ શુચીકર્મ જળ, કલશે નહ-  
 વરાવતી ॥ કુસુમ પૂજી અલંકાર, પેહે-  
 રાવતી ॥ રાખડી ખાંધી જઇ, શયન પ-  
 ધરાવતી ॥ ૩ ॥ નમીય કહે માય તુજ,  
 ખાળ લીલાવતી ॥ મેરૂ રવિ ચંદ્ર લગે,  
 જીવજી જગપતિ ॥ સ્વામિગુણુ ગાવતી,  
 નિજ ધર જાવતી ॥ તેણે સમે ઈંદ્ર, સિં-

હાસન કંપતી ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ॥ એકવીશાની દેશી ॥

જિન જન્મ્યાજી, જિણ વેળા જન-  
ની ધરે ॥ તિણ વેળાજી, ઇંદ્રસિંહાસન  
થરહરે ॥ દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જ-  
નમે યદા ॥ દિશિનાયકજી, સોહમ ઇશા-  
ન બેહુ તદા ॥ ૧ ॥

॥ ત્રુટક ॥

તદા ચિંતે ઇંદ્ર મનમાં, કેણ અવ-  
સર એ બન્યો ॥ જિનજન્મ અવધિનાણે  
જાણી, હર્ષ આનંદે ઉપન્યો ॥ ૧ ॥ સુ-  
ધોષ આદે ઘંટનાદે, ધોષણા સુરમેં કરે ॥  
સવિ દેવી દેવા જન્મમહોત્સવે, આવજો  
સુરગિરિવરે ॥ ૨ ॥

( ૧૬ )

॥ ઢાળ ॥ પૂર્વલી ॥

એમ સાંભળીજી, સુરવર કેડિ આ  
વાં મળે ॥ જન્મમહોત્સવજી, કરવા મેરૂ  
ઉપર ચલે ॥ સોહમપતિજી, બહુ પરિ-  
વારે આવીયા ॥ માય જિનનેજી, વાંદી  
પ્રભુને વધાવીયા ॥ ૩ ॥

॥ ત્રુટક ॥

વધાવી બોલે હે રતકૂળ, ધારિણી  
તુજ સુતતણે ॥ હું શક સોહમ નામે  
કરશું, જન્મ ઉત્સવ અતિ ઘણે ॥ એમ  
કહિ જિન પ્રતિબિંબ થાપી, પંચરૂપે  
પ્રભુ ગ્રહી ॥ દેવ દેવી નાચે હર્ષ સાથે, સુ-  
રગિરિ આવ્યા વહી ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ॥ પૂર્વલી ॥

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુકવનમેં ચિહ્નું

દિશે ॥ શિલા ઉપરજી, સિંહાસન મન  
 ઉલસે ॥ તિહાં બેસીજી, શકે જિત ખોળે  
 ધર્યા ॥ હરિ ત્રેશડજી, બીજ તિહાં આવી  
 મળ્યા ॥ ૫ ॥

॥ તુટક ॥

મળ્યા ચૌસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે  
 કળશ અડ જાતિના ॥ માગ્યાદિ જળ  
 તીર્થ ઔપધિ, ધૂપ વળી બહુ ભાતિના ॥  
 અચ્યુતપતિઅં હુકમ કીના, સાંભળો  
 દેવા સવે ॥ ખીરજલધિ ગંગાનાર લાવો,  
 ઝટિતી જન મહોત્સવે ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ ॥ વિવાહલા ॥

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ  
 વરદામે ચત્રીયા ॥ પદ્મદ્રહ ગંગા આવે,  
 નિર્મળ જળ કળશ ભરાવે ॥ ૭ ॥ તી-

રથ ફળ ઔષધી લેતા, વળી ખીરસમુદ્રે  
 જતા ॥ જળ કળશા બહુલ ભરાવે,  
 ફૂલ ચંગેરી થાળ લાવે ॥ ૨ ॥ સિંહાસ-  
 ન ચામર ધારી, ધૂપવાણું રકેખી સારી ॥  
 સિદ્ધાંતે ભાખ્યાં જોઈ, ઉપકરણ મિલાવે  
 તેહ ॥ ૩ ॥ તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ  
 દેખી આનંદ પાવે ॥ કળશાદિક સહુ  
 તિહાં ઠાવે, ભક્તે પ્રભુના ગુણ ગાવે ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥

આતમભક્તિ મળ્યા કેઈ દેવા, કેતા  
 મિત્તનું જઈ ॥ નારી પ્રેર્યા વળી નિજ  
 કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ ॥ જોઈસ વ્યં-  
 તર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે ॥  
 અચ્યુતપતિ હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને  
 નવરાવે ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ અડજતિ કળ-

શા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ્ર પ્રમાણે ॥  
 ચઉસઠ સહસ્ર હુઆ અભિષેકે, અઠીસં-  
 ગુણા કરી જાણે ॥ સાઠ લાખ ઉપર  
 એક કોડિ, કળશાના અગ્રિકાર ॥ આ-  
 સઠ ઇંદ્રતણા તિહાં :ખાસઠ, લોકપાલના  
 ચાર ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ ચંદ્રની પંક્તિ છા-  
 સઠ છાસઠ, રવિસેણી નરલોકો ॥ ગુરુ-  
 સ્થાનક સુર કેરો એકજ, સામાનિકનો  
 એકો ॥ સોહમપતિ ઇશાનપતિની, ઇં-  
 દ્રાણીના સોલ ॥ અસુરની દશ ઇંદ્રાણી  
 નાગની, ખાર કરે કલ્લોલ ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥  
 જ્યોતિષ વ્યંતર ઇંદ્રની ચઉ ચઉ, પર્ષ-  
 દા ત્રણનો એકો ॥ કટકપતિ અંગરક્ષક  
 કેરો, એક એક સુવિવેકો ॥ પરચૂરણ  
 સુરનો એક છેલ્લો, એ અઠીસં અભિ-

પેકા ॥ ઈશાનઈંદ્ર કહે મુજ આપો, પ્ર-  
 ભુને ક્ષણ અતિરેકા ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ તવ  
 તસ ખોળે ઠરી અરિહાને, સોહમપતિ  
 મારંગે ॥ વૃષભરૂપ કરી શ્રંગ જળે ભ-  
 રી, નહવણ કરે પ્રભુ અંગે ॥ પુષ્પાદિક  
 પૂજને છાંટે, કરી કેશરરંગ રોસે ॥ મંગ-  
 ળદીવા આરતી કરતાં, સુરવર જય જય  
 ખોસે ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ મેરી ભૂંગળ તાલ  
 બજવત, વળિયા જિન કર ધારી ॥  
 જનનીવર માતાને સોંપી, એણિપરે વ-  
 ચન ઉચ્ચારી ॥ પુત્ર તુમારો સ્વામી હ-  
 મારો, અમ સેવક આધાર ॥ પંચધાવી  
 રંભાદિક થાપી, પ્રભુ ખેત્રાવણ હાર  
 ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ બત્રીશ કોડિ કનક મણિ  
 માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે ॥ પૂરણ

હર્ષ કરેવા કારણ, દીપ નંદીસર જાવે ॥  
 કરીય અઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ  
 કહ્ય સધાવે ॥ દિક્ષા કેવલને અભિનાયે,  
 નિત નિત જિન ગુણ ગાવે ॥ આઠ ॥ ૧ ॥  
 તપમચ્છ ઈસર સિંહ સૂરીસર, કેરા શિ-  
 ષ્ય વડેરા ॥ સત્યવિજય પન્યાસતણે પદ  
 કર્પૂરવિજય ગંભીરા ॥ ખિમાવિજય તસ  
 સુજસવિજયના, શ્રી શુભવિજય સવા-  
 યા ॥ પડિત વીરવિજય શિષ્યે જિન,  
 જન્મમહોત્સવ ગાયા ॥ આઠ ॥ ૮ ॥  
 ઉત્કૃષ્ટા એકસોને સિતેર, સંપ્રતિ વિચરે  
 વીશ ॥ અતીત અનાગત કાળે અનંતા  
 તીર્થકર જમદીશ ॥ સાધારણ એ કળ-  
 શ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ ॥ મં-  
 ગળલીલા સુખભર પાવે, ધર ધર હર્ષ



વધાઈ ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥

અહીં કળશાભિષેક કરીયે. પછી દુધ, દહિ, ધૂત, જગ અને શર્કરા એ પંચામૃતનો પખાલ કરીને પછી પૂજા કરીયે ને પુલ ચઢાવીયે. પછી લૂણ ઉતારી આરતી ઉતારવી. પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆએ પોતાના નવ અંગે કંકુના ચાંદા કરવા. પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગળદીવો ઉતારવો.

॥ અથ લૂણ ઉતારણું ॥

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે ॥ લૂણ ॥ ૧ ॥  
 જમ જમ તડતડ લૂણજ પુટે, તિમ તિમ અશુભ કર્મખંધ તુટે ॥ લૂણ ॥ ૨ ॥  
 નયણ સલૂણાં શ્રી જનજનાં, અનુપમ રૂપ દયારસ લીનાં ॥ લૂણ ॥ ૩ ॥ રૂપ

સલૂણું જિનજીવું દીસે, લાજ્યું લૂણુ તે  
 જળમાં પેસે ॥ લૂણુ ॥ ૪ ॥ ત્રણ પ્રહક્ષિ-  
 ણા દેધ જલધારા, જલણુ ખેપવાયે લૂણુ  
 ઉદારા ॥ લૂણુ ॥ ૫ ॥ જે જિન ઉપર  
 દુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજે લૂણુ જ્યું  
 પાણી ॥ લૂણુ ० ॥ ૬ ॥ અગર કૃષ્ણાગર  
 કુંઠર સુગંધે, ધુપ કરીજે વિવિધ પ્રખંધે  
 ॥ લૂણુ ॥ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ આરતિ ॥

વિવિધ રત્નમણિ જડિત રચાવો,  
 થાળ વિશાળ અનોપમ લાવો ॥ આર-  
 તિ ઉતારો પ્રભુજીની આગે, ભાવના  
 ભાવી શિવસુખ માગે ॥ આ ० ॥ ૧ ॥  
 સાત યૌઠ ને એકવીશ ભેવા, ત્રણ ત્રણ  
 વાર પ્રહક્ષિણા દેવા ॥ આ ० ॥ ૨ ॥

જિમજિમ જલધારા દેઈ જ'પે,તિમ તિમ  
 દોહગ થરહર ક'પે ॥ આં ॥ ૩ ॥ બહુ  
 ભવસંચિત પાપ પણાસે, દ્રવ્યપૂજથી  
 ભાવ ઉદ્ધાસે ॥ આં ॥ ૪ ॥ ચૌદ ભુ-  
 વનમાં જિનજીને તોત્તે, કોઈ નહીં આ-  
 રતિ એમ ખોત્તે ॥ આં ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ મંમળદીવો ॥

દીવો રે દીવો મંગળિક દીવો, ભુ-  
 વન પ્રકાશક જિમ ચિરંજીવો ॥ દીં ॥  
 ૧ ॥ ચંદ સૂરજ પ્રભુ તુમ મુખ કેરા, ભું-  
 છણુ કરતા દે નિત્ય ફેરા ॥ દીં ॥ ૨ ॥  
 જિન તુજ આગળ સુરની અમરી, મં-  
 ગલ્લગ્રાપ કરી દિયે ભમરી ॥ દીં ॥ ૩ ॥  
 જિમજિમ ધુપધટી પ્રગટાવે, તિમ તિમ  
 ભવનાં દુરિત દગાવે ॥ દીં ॥ ૪ ॥ નીર

અક્ષત કુસુમાંજતિ ચંદન, ધુપદીપ ફલ  
 નૈવેદ્ય વદન ॥ દી૦ ॥ ૪ ॥ આણીપરે  
 અષ્ટપ્રકારી કીજે, પૂજા સ્નાત્ર મહો-  
 ત્સવ પભણીજે ॥ દી૦ ॥ ૬ ॥

॥ ઇતિ પંડિત શ્રી વીરવિજયજી  
 કૃત સ્નાત્રપૂજા સમાપ્ત.

— ❀ ❀ ❀ —

**અથ શ્રાવક દીન કૃત્ય-**

શ્રાવકે હમેશાં પાછલી રાતે ઉઠીને મ-  
 નમાં નવકાર મંત્ર સ્મરણ કરવો પછી પો-  
 તાના દેવ ગુરૂ ધર્મ તથા આત્મા અને  
 પોતાનાં કૃત્યનો વિચાર કરવો પછી સામા-  
 યિક અને રાઇ પડિછમણું કરી રાત્રિએ  
 કરેલાં પાપની આત્માયણ લેવી ને યથાશક્તિ  
 પરચખખાણું કરવું. પછી પ્રભુનાં સ્તવન  
 તથા મઝાચ વગેરે કરવું. પછી ચઉદ નિયમ

ધારવા, પછીથી ચત્નાપૂર્વક દેહેરે જઈ પ્ર-  
ભુની દ્રવ્ય તથા ભાવપૂજા કરવી. તેની કિં-  
ચિત વિદ્યે નિચે બતાવે છે. દીલ પુલ  
તથા જીવ રહિત શુદ્ધ ભૂમિ જોઈને સ્નાન  
કરીને અંગુચા વતી દીત્ર સાફ કરવું, પછી  
પુજાને વાસ્તે જુદાં રાખેલાં વસ્ત્ર પહેરવાં,  
એક સાડી ઉતરાસણુ કરવું. આઠપડો મુ-  
ખકોશ બાંધવો. દેરાસરમાં ૮ આશાતના  
ટાળવી તેમાંની મહોટી દસ આશાતનાઓ  
નીચે પ્રમાણે-૧ પાન સોપારી આદિ કંઈ  
ચીજ ખાવી. ૨ પાણી પીવું, ૩ લોજન  
કરવું, ૪ પગરખાં પહેરી રાખવાં, ૫ મૈથુન  
સેવવું, ૬ પથારી કરી સુવું, ૭ થુકવું, ૮  
ગળે વીગેરે નાંખવું. ૯ પેસાળ કરવો. ૬  
ઝાડે જવું, ૧૦ જુગટું રમવું એ આશાત-  
નાઓ અવશ્યે ટાળવી. પછી જીન પ્રતિ-  
માની વિનયપૂર્વક પોથો તથા વાળાકુંચી

કરવી. અંગત્રોહણ કરી દ્રવ્ય એટલે કેશર  
 તથા કુલથી પૂજા કરવી તેનું નામ દ્રવ્ય  
 અંગ પુજા, અને અક્ષત, ધુપ, અગર, દીપ  
 વીગેરેથી પુજા કરવી તે દ્રવ્ય અગ્રપુજા ક-  
 હેવાય છે. પૂજા કરવાની આંગળીના નખને  
 કેસરમાં બાળવો નહી. તેમજ પ્રતિમાજીને  
 પણ અડકે નહીં. તેમ પ્રભુના નવ અંગે  
 પૂજા કરવી. ૧ જમણા તથા ડાબા પગના  
 અંગુઠે. ૨ જમણા તથા ડાબા ઢાંચણે. ૩  
 જમણા તથા ડાબા કાંડે. ૪ જમણા તથા  
 ડાબા ખભે. ૫ મસ્તકે. ૬ લલાટે. ૭ કંઠે.  
 ૮ છાતીએ. ૯ નાભીએ એ રીતે નવ અંગે  
 પૂજા કરવી તથા સિદ્ધઅકની પુજા કરતાં  
 અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય ઉપાધ્યાય, સાધુ,  
 દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર, તપ એ રીતે નવપ-  
 દની અનુક્રમે પુજા કરવી, પછી મંગલિકને  
 અર્થે આષ્ટ મંગલિક બાળેખવા પછી ત્રણ

ખમાસમણુ દર્ધ ધરિયાવહીયા પલિક્કમી  
 ચૈત્યવંદન .૨૫. વળી દેહેરાસરમાં દસ ત્રિક  
 સાયવવાં તે કહે છે. ૧ ત્રણ નિસિહિ. ઘર  
 વ્યાપાર છોડવારૂપ પ્રથમ નિસિહિ દેહેરા  
 સરના પ્રથમ બારણે કહેવી. બીજી દેહેરા  
 સંમંધી વ્યાપાર છોડવારૂપ ગભારામાં પે-  
 સતાં કહેવી, ત્રીજી દ્રવ્ય પુજા છોડવારૂપ  
 ચૈત્યવંદન કરતાં પહેલાં કહેવી. ૩ ત્રણ  
 પ્રણામ-જે હાથ જોડીને પ્રણામ કરવો તે  
 ૧, કેડ ઉપરનો ભાગ નમાવીને કરવો તે  
 ૨, ખમાસમણુ દર્ધ પ્રણામ કરવો તે ૩.  
 ત્રણ પુજા. ૪ અંગપુજા, અગ્રપુજા. અને  
 ભાવપૂજા. ૫ ત્રણ અવસ્થા પ્રભુની ભા-  
 વવી. ૬ દિશીત્રિક-ત્રણદિશિ ટાળીને ફક્ત  
 પ્રભુના મુખની દિશિમાંજ નજર રાખવી,  
 ૭ ત્રણવાર ભુમિ પ્રમાર્જન કરવું. ૮  
 વર્ણત્રિક. અક્ષર આલંબન, વર્ણ આ-

લંબન અને ત્રિભુપ્રતિમા આલંબન. ૬  
 ત્રણ મુદ્રા-૧ યોગમુદ્રા તે બે હાથ જોડી  
 માંહેમાંહે આંગળીઓ રાખવી. ૨ છન-  
 મુદ્રા બે પગની નીચે ચાર આંગળ માર્ગ  
 મુઠ્ઠી કાઢિસગગ કરવો. ૩ મુક્તાશુક્તિ મુદ્રા  
 કમળના ડોડાને આકારે બે હાથ જોડી  
 સ્તુતિ કરી. ૧૦-ત્રણ પ્રણિધાન-૧ જા-  
 વંતિ ચેઇઆઇ. ૨ જાવંત કેવિસાહુ. ૩  
 જયવિઘ્નરાય. ૪તિ દસત્રિક સંપૂર્ણ. દેરા-  
 સરમાં જતાં પાંચ અભિગમન સાચવવાં  
 તેનાં નામ ૧ સચિત કૃણાદિકનો ત્યાગ, ૨  
 અચિત વસ્ત્રાદિનું ધારણ કરવું. ૩ અખંડ  
 એક સાડી ઉત્તરાસણ કરવું. ૪ એકાઅચિત્ત  
 કરવું. ૫ દુરથકી પ્રણામ કરવાં. રાજાનાં  
 પાંચ અભિગમન. ખડગ, છત્ર, ચામર,  
 મુકુટ અને મોજડીઓ એ પાંચે દેહેરાસર  
 બાહાર મુકવાં. એ રીતે દ્રવ્ય તથા ભાવ-



પૂજા કરવી. પછી ગુરૂવંદન વાસ્તે ઉપાશ્રય  
 જઈ ત્યાં વ્યાખ્યાન એકચિત્તે સાંભળવું  
 પછી દોષરહિત સુઝતો આહાર સાધુને વં-  
 હોરાવીને પછી લોજન કરે. પછી વ્યાપાર  
 શુદ્ધ કરવો, ઓછું અધિકું આપવું લેવું  
 નહીં; જુઠી સાખ ન પુરવી, તથા જુઠા  
 લેખ ન કરવા. વળી અનંતદાય ખાવીશ  
 અભક્ષ્ય વીગેરે ખાવાં નહીં. રાત્રિલોજન  
 કરવું નહીં એમાં અતિશે પાપ છે. વળી  
 સાજી, સાખુ, લોહ, ગળી, મધુ, ધાવડી  
 વીગેરે જણશે શ્રાવકે વેચવી નહીં તેમાં  
 ઘણા દોષ છે પાણી બે વાર ગળવું. પ્રદ્ય-  
 ચ્યર્થ પાળવું. પાપનું મુળ જે પંદર કર્મા-  
 દાન તે ટાલવાં, અનર્થ દંડ કરવો નહીં.  
 અસત્ય વચન બાખવું નહી. શુદ્ધ સમઘીત  
 પાળવું ઓછામાં ઓછી પાંચ તિથિ આ-  
 રંભ કરવો નહીં. સુપાત્રે દાન કરવું સારા

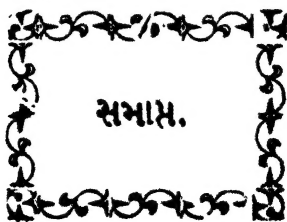
કાર્યમાં દ્રવ્યનો ઉપયોગ કરવો. પરોપ-  
કાર કરવો દિવસ થોડા બાકી રહે ત્યારે  
ચઉવિહાર કરવો. પછી દેવસીપ્રતિક્રમણ  
કરી દીવસના પાપ આજોવવાં, પછી મનમાં  
અરિહંત સિદ્ધ, સાદુ અને કેવલિ ભાષિત  
ધર્મ એ ચાર ચાર શરણુ યાદ કરવાં મ-  
નમાં શેત્રુંજીદિકની યાત્રાનો ભાવ રાખવો.  
અને પછી સુધ જવું. આ કરણી શ્રાવક  
બરોબર પાળે તો તેનાં કર્મ પાતળાં પડે  
ને અનુક્રમે મોક્ષનું સ્થાન પામે.

પ્રતિક્રમણ ન બને તો સામાયક કરવું.  
કંઠમુળનું ભક્ષણ ન કરવું. રાત્રિભોજન ન  
કરવું. આઠમ, ચતુર્દશી વીગેરે તિથિઓ  
પાળવી. વીગેરે ઘણા નિયમો શ્રાવકે કરવા  
જોઈએ. વળી શ્રાવકનું પટકર્મ નીચે પ્ર-  
માણે છે.

દેવપૂજા ગુરુગાસ્તિઃ સ્વાધ્યાયઃ સંયમઃ ।  
 દાનં વતિ ગૃહસ્થાનાં ષટ્કર્માણિ દિને દિને ॥

દેવપૂજા, ગુરુભક્તિ, સ્વાધ્યાય, સંયમ,  
 તપ ને દાન, એ ષટ્કર્મ ગૃહસ્થોને દરરોજ  
 કરવાનાં છે.

વળી શ્રાવકે જીવરક્ષાને અર્થે રસોઈ ક-  
 રવાને ઠેકાણે, જમવા બેસવાના ઠેકાણે,  
 ઘંટી ઉપર, પાણીઆરા ઉપર, સુવાને ઠેકાણે  
 બેઠક ઉપર, ધર્મક્રિયા કરવાને ઠેકાણે નહા-  
 વાની જગ્યાએ કોઠાર-(અનાજ ભરવાની  
 જગ્યાએ) અને ખાંડણીઆ ઉપર ચંદરવા  
 ખાંધવા ભેંપએ.



યાવદ્દેહમિદં મદૈર્ન મૃદિતં નો વા જરાજર્જરં,  
 યાવત્ત્વક્ષકદમ્બકં સ્વવિપયજ્ઞાનાત્રગાહક્ષમમ્;  
 યાવત્ત્રાયુરભક્તુરં નિજહિતે તાવદ્ બુધૈર્યત્યતાં  
 હાસારે સ્ફુટિતે જલેપચલિતે પાલિઃ કથં  
 વચ્યતે ॥ ૧ ॥

જ્યાં સુધી આ શરીર એમથી મદિત થયું નથી  
 અથવા વૃદ્ધાવસ્થાથી જર્જરિત થયું નથી, જ્યાં  
 સુધી પાંચે ઈન્દ્રિયો પોતાના વિષય સમજવાને સ-  
 મર્થ છે અને જ્યાં સુધી આયુષ્ય ક્ષય થઈ ગયું  
 નથી ત્યાં સુધી હે જીવ! તું તારા કલ્યાણ માટે  
 ચિંતન કર; કારણ જ્યારે તજાવ તૂટી જઈ પાણી  
 બહાર નીકળવા માંડ્યો ત્યારે તું પાળ કેવી રીતે  
 ખાંધીશ ? ૧



લક્ષ્મીનું ખડું સાર્યકય.

પિવન્તિ નયઃ સ્વયમેવ નામ્ભઃ,  
સ્વયં ન સ્વાદન્તિ ફલ્કાનિ વૃક્ષાઃ  
નાદન્તિ સદયં સ્વહુ વારિવાહાઃ,  
પરોપકારાય સતાં વિભૂતયઃ ।૨

સ્યન્નર્થઃ—નદીઓ પોતે પાણી પી  
નથી, વૃક્ષો પોતે ફળો ખાતાં નથી એ  
વર્ષાદ (પોતે) ધાન્ય ખાતો નથીજ. (પર  
એ સર્વે પરને માટેજ હોય છે (તેમ)  
જગનોની સંપત્તિ (પણ) પરોપકારના માં  
હોય છે.



